

РЕШЕНИЕ

№ 60

гр. гр.Велинград, 24.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВЕЛИНГРАД, II - ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и осми февруари през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: ИВАНКА Н. ПЕНЧЕВА

при участието на секретаря ДОНКА ЕМ. ТАБАКОВА
като разгледа докладваното от ИВАНКА Н. ПЕНЧЕВА Гражданско дело №
20215210100727 по описа за 2021 година

Предявен е иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД от Таня -Мария
И. К. против Файненшъл България ЕООД за осъждане на ответника да върне
на ищцата сумата от 158,04 лв., представляваща получено без основание
възнаграждение за предоставяне на поръчителство по Договор за
предоставяне на поръчителство № 3619247 от 30.08.2019 г. към Договор за
потребителски кредит № 3619247 от 30.08.2019 г..

Ищцата твърди, че на 30.08.2019 г., като заемополучател-потребител, е
сключила с Изи Асет Мениджмънт АД договор за потребителски кредит №
3619247 от 30.08.2019 г., по силата на който усвоила сумата от 500 лева, която
се задължила да върне на дванадесет седмични вноски, в размер на по 43.78
лева всяка, включваща главница и възнаградителна лихва в размер на 43.78
%. Съгласно чл. 7 от договора общо дължимата сума била 0,1828, а в чл. 8
бил посочен годишният процент на разходите, изписан ръкописно, който не
могъл да бъде разчетен, но счита, че предполагаемата му стойност е 125,36%.
С чл. 4 от договора за потребителски кредит ищцата поела задължение за
осигуряване в полза на търговеца на обезпечение при непосилни условия
относно обезпечението. Едно от тях било сключване на договор за
поръчителство с одобрено от кредитодателя дружество. В изпълнение на тази
клауза на датата на подписване на договора за потребителски кредит -
30.08.2019 г., подписала договор за предоставяне на поръчителство №
3619247 с поръчителя Файненшъл България ЕООД. Съгласно чл.3 от този
договор се задължила да заплати възнаграждение на поръчителя в размер на
158.04 лева, платимо разсрочено на вноски от по 13.22 лева всяка на падежа
на вноските по договора за потребителски кредит, чрез кредитодателя Изи

Асет Мениджмънт АД. В резултат двата договора, заплатила на ответника чрез Изи Асет Мениджмънт АД сумата от 158.04 лв., като възнаграждение за поето поръчителство.

Счита, че заплатената сума е дадена без основание, с доводи за липсата на сключен между заемодателя и поръчителя договор за поръчителство. Поради това на ответника не се дължало възнаграждение, а с получената сума се обогатил без основание.

Дори да е бил подписан договор за поръчителство между двете дружества, го оспорва като нищожен, обезпечаващ изпълнение на невъзникнало парично задължение. Твърди, че договорът за потребителски кредит № 3619247 от 30.08.2019 г., сочен като източник на главното задължение, не е породил правни последици, защото бил нищожен, на основание чл. 22 от ЗПК, поради неспазване на императивните изисквания на чл. 11 т. 10 от ЗПК. Годишният процент на разходите бил посочен по неразбираем начин, в нарушение на разпоредбата на чл.10 ал.1 от ЗПК. Не била посочена и общо дължимата от потребителя сума. Липсвали и условията за издължаване на кредита, като задължителен реквизит съгласно чл. 11, т. 11 от ЗПК, както и посочване на всички разходи по кредита, включително и разходите за възнаграждение за поръчителство, което възнаграждение е следвало да бъде включено в общия разход на кредита. Годишният лихвен процент противоречал на чл. 19, ал. 4 от ЗПК относно максималния предвиден предел, предвид невключването в него на възнаграждението за поръчителство, с което се заобикаляло това императивно предвидено правило.

Счита, че поради нищожността на договора за потребителски кредит № 3619247 от 30.08.2019 г., недействителен бил и сключения от ищцата с ответника договор за предоставяне на поръчителство, като нищожен поради противоречието му с чл. 19, ал. 4 ЗПК, евентуално, като противоречащ на добрите нрави.

Излага, че съгласно разпоредбата на чл. 138, ал. 2 от ЗЗД поръчителство можело да се поеме само и единствено за обезпечаване на действително задължение. С оглед на тази разпоредба недействителността на главната сделка - договор за потребителски кредит № 3619247 от 30.08.2019 г. имала за последица недействителност и на акцесорната такава - договор за предоставяне на поръчителство № 3619247. Поради недействителността на договора за поръчителство, ищцата заплатила на ответника Файненшъл България ЕООД недължимо възнаграждение, в размер на 158.04 лв., получено без основание, което следвало да бъде върнато обратно.

Иска от съда да постанови решение, по силата на което да осъди Файненшъл България ЕООД, ЕИК 202513690 да заплати на Т-М.И. К., ЕГН *****, сумата от 158.04 лева, представляваща получено без основание възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство № 3619247 от 30.08.2019 г. към договор за потребителски

кредит № 3619247 от 30.08.2019 г.. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът оспорва основателността на иска. Счита, че в предмета на дейност на „Файненшъл България“ ЕООД, като финансова институция, вписана в Регистъра на БНБ за финансовите институции, било предоставяне на гаранционни сделки по занятие. Именно в това си качество - на търговец, дружеството следвало да получава съответно възнаграждение по всяка сключена от него гаранционна сделка (поръчителство), с цел гарантиране изпълнението на всички парични задължения на потребителя, възникнали съгласно договора за паричен заем.

Посочва, че ищцата имайки интерес да изпълни точно задълженията си по договора за паричен заем, сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД, с което да избегне неблагоприятни последици (търсене на обезщетение за неизпълнение на задълженията по чл. 4 от Договора за заем или разваляне на договора поради неизпълнението), сама е потърсила услугите на Дружеството да поръчителства за изпълнение на задълженията ѝ по Договора за заем. Ето защо изпълнението на договорното задължение на заемателя за обезпечаване на вземанията по договора за заем е основанието за сключването на договора за предоставяне на поръчителство, а дружеството е сключило договора поради възможността да получи възнаграждение за предоставената услуга. С оглед на това счита за неоснователно твърдението, че договорът между ищцовата страна и „Файненшъл България“ ЕООД бил е лишен от правно основание.

Счита за неоснователно и твърдението на ищцовата страна, че договорът за поръчителство бил сключен в противоречие на добрите нрави, с оглед действащия в българското право в отношенията между правните субекти принцип на свободно договаряне (чл. 9 от ЗЗД). Съгласно него всеки е свободен да встъпва в правни и договорни връзки, ако желае, с когото желае и след като сам определя и се съгласява със съдържанието на създаденото по негова воля правоотношение. Тези три възможности, включени в понятието свободно договаряне, трябвало да бъдат обезпечени от правния ред. В този смисъл договорът бил действителен. Възражава срещу твърденията, че престациите били явно нееквивалентни, тъй като с Договора за предоставяне на поръчителство „Файненшъл България“ ЕООД поемал задължение, което изпълнявал сключвайки Рамковия договор за поръчителство. Дружеството, задължавайки се да отговаря солидарно с цялото си имущество за задълженията на заемателя не получавало нещо в повече, от това което предоставя, а дори напротив. Длъжникът, срещу възнаграждение в неголям размер, получавал сигурност, че ако не изпълни в срок задълженията към заемателя, последният ще ангажира отговорността на поръчителя. Поръчителството се простирало върху всички последици от неизпълнението на главното задължение, включително и разноските по събиране на вземането, с оглед на което престациите били нееквивалентни, но не в полза на ищцовата страна, а в полза на поръчителя, чиято отговорност можела да бъде ангажирана в размер, надвишаващ с много полученото възнаграждение.

Ако насрещната страна го е считала за несправедливо висок, то тя изобщо не би сключила договора.

Посочва, че с предоставеното поръчителство ответникът извършвал възмездна услуга в полза на заемотателя. С чл. 4 от договора за заем заемотателят не поставял изискване към заемателя да обезпечи вземането по договора единствено чрез сключване на договор с дружество-поръчител, каквито били наведените в исковата молба твърдения. Дори напротив, действайки добросъвестно и отчитайки индивидуалните предпочитания и възможности на всеки заемател, заемотателят му предоставил възможност да избере един от три възможни начина за обезпечаване на договора, а ако прецени да не изпълни задълженията си, отговорността на заемателя би била реализирана по общия ред. Поръчителят сключил договора за поръчителство само и единствено поради възлагането от ищцовата страна и то само при условие, че ще получи уговореното възнаграждение. Дружеството, изпълнявайки гаранционни сделки по занятие, нямало интерес да сключва безвъзмездни сделки. Предоставянето на гаранционни сделки бил основният предмет на дейност на поръчителя „Файненшъл България“ ЕООД, поради което то не би си позволило да го извършва безвъзмездно. Това противоречало на същността на дейността на дружеството да сключва този вид търговски сделки, които по презумпция били възмездни.

Макар отговорността на поръчителя да имала акцесорен характер, т. е. обусловена била от съществуване на задължението и обема на отговорността на главния длъжник. Същевременно била и относително самостоятелна, тъй като поръчителството можело да бъде дадено при по-леки условия. Неправилна била изложената от ищцата теза, че по договора, сключен с ответника, не се дължи уговореното възнаграждение. Дори да се приемело, че договорът за заем бил нищожен, то ответникът изпълнявайки задължението си по договора със заемателя, имал право да получи възнаграждение в пълния уговорен размер, защото промените в съдържанието на правоотношението между кредитора и длъжника били непротивопоставими на поръчителя, тъй като отговорността му била функционално свързана с отговорността на длъжника, но такава каквато е към момента на сключването на договора за поръчителство.

Въпреки нищожността на договора за заем, непредоставянето на другите две обезпечения обусловило пораждаване на действието на договора за предоставяне на поръчителство и с оглед изпълнение на задължението на ответника да сключи договора за поръчителство и да отговаря солидарно по него със заемателя (което обстоятелство не се оспорва), на дружеството се дължало възнаграждение в пълен размер.

Възразява срещу твърдението за неспазване на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК в сключения Договор за паричен заем.

Излага, че неоснователно се твърди, че не е посочен начинът на изчисляване на ГПР и липсвала яснота по какъв начин е формиран същият.

Размерът на годишния процент на разходите (ГПР) по процесния договор за паричен заем № 3619247/ 30.8.2019г. от 45.45 % бил изрично посочен в чл. 2, т. 8. Изчисленията за ГПР били направени към момента на сключване на съответния договор за кредит, като в договора ясно се сочели взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите, при спазване на определения в приложение № 1 ЗПК начин. В сключения договор за заем ясно и точно бил формулиран начинът на изчисление на годишния процент на разходите по кредитното правоотношение. Заемателят разполагал с изрична и ясна информация относно начина на формиране на крайната цена на годишните разходи по кредита, поради което изцяло необосновани били твърденията заложили в депозираната искова молба, че в случая била нарушена разпоредбата на чл. 11. ал. 1. т. 10 от ЗПК. Видно от съдържанието на договора за заем, същият имал всички необходими законоустановени реквизити.

Процесният договор за заем бил съобразен и с императивната норма на чл. 11. т. 10 ЗПК. На първо място, чл. 11, т. 10 ЗПК не изисквал да се посочи в договора математическият алгоритъм, по който се изчислява ГПР. Това било така, защото в рамките на Европейския съюз, в това число и в България имало нормативно предвидени две математически формули за изчислението на ГПР /т. 1 и т. 2 от Приложение № 1 към ЗПК/, единствено приложими за изчислението на ГПР. Страните нито могли да прилагат друга математическа формула за изчислението на ГПР, нито били длъжни да възпроизвеждат в договорите си горните две формули. Нормата на чл. 11, т. 10 ЗПК не предвиждала в договора за потребителски кредит изрично и изчерпателно да бъдат изброени всички разходи, включени в ГПР, а единствено да се посочат допусканията, използвани при изчисляване на ГПР. Думата допускания тук се използва в смисъл на предвиждания за бъдещето, а не в смисъл на разходи, част от ГПР. Тези допускания или предвиждания били изчерпателно изброени както в чл. 19 от Директива 2008/48 на Европейския Парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити, така и в издадения в нейното изпълнение ЗПК и по точно в точка 3 от Приложение № 1 към чл. 19. ал. 2 ЗПК и се делели на две групи. Първата група-базови допускания /чл. 19. т. 3 и т. 4 от Директива 2008/48 и т. 3 букви „а“ и „б“ Приложение № 1 към ЗПК и допълнителни допускания /чл. 19. т.5 от Директива 2008/48 и т. 3 букви - „в“, „г“, „д“, „е“, „ж“, „з“, „и“, „к“, „л“, „м“ към ЗПК/. Първата група допускания имали значение за всеки вид потребителски кредит, докато допълнителните допускания се отнасяли към определени видове кредити, като револвиращ кредит, овърдрафт или договор за кредит с неопределен срок. При посочените в тази разпоредба кредити, за да можело да се изчисли и посочи един точен процент на ГПР при сключване на договора, се налагало се правят допускания за бъдещето, за да се изчисли ГПР като една единствена ставка с точност поне един знак след десетичната запетая /т. 2 б. „г“ от Приложение № 1 към ЗПК/, което детайлно било разяснено в решение на СЕС С- 290/2019г.. В настоящия случай приложимо

се явявало единствено първото базово допускане по т. 3, буква „а“ на Приложение №1, а именно да се допусне, че договорът ще е валиден за срока, за който е бил сключен и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора, което е посочено в чл. 2. ал. 1, т. 8 от договора. Второто базово допускане касало уговорени променливи лихвени проценти, а в процесния договор лихвеният процент бил фиксиран и подобни допускания били неприложими. Допълнителните допускания също не били приложими, защото касали хипотези на горепосочените видове потребителски кредити, какъвто не бил настоящия. Смисълът на закона бил кредитополучателят да се запознае предварително с размера на сумата, която ще върне на банката под формата на ГПР, което изискване в случая било изпълнено. С оглед на изложеното счита, че е спазено изискването на чл. 11, ал. 1. т. 10 ЗПК.

Неоснователни били твърденията за допуснато нарушение поради невключването на възнаграждение за поръчителство, дължимо по договора за предоставяне на поръчителство в годишния процент на разходите на договор за паричен заем. С подписването на договора за предоставяне на поръчителство, ответникът се задължил, срещу възнаграждение да сключи със заемодателя договор за поръчителство, по силата на който да отговаря солидарно с нея пред дружеството кредитодател, за изпълнението на всички нейни задължения, възникнали съгласно договора за паричен заем. В договора за предоставяне на поръчителство влизал в сила, само и единствено в случай че заемателят не изпълни задълженията по сключения Договор за паричен заем в указания 3-дневен срок да предостави обезпечение - поръчителство от две физически лица или банкова гаранция. Ясно било посочено в чл. 4, ал. 1 от договора за паричен заем, че заемателят разполагал със срок до три дни след подписване на договора да предостави едно от трите обезпечения. Не следвало обаче да се тълкува, че срокът за предоставяне на обезпечението е само 3 дни, тъй като той започвал много преди подписване на договора. Заемателят разполагал с достатъчно време преди да вземе решение да потърси паричен заем да избере институция, от която може да го получи: да се запознае с условията на финансовата услуга и да сключи договор за кредит.

Доколкото договорът за предоставяне на поръчителство представлявал едно второ акцесорно облигационно правоотношение, не би могло дължимата по него такса за възнаграждение на поръчителя да бъде включена в годишния процент на разходите по договора за паричен заем. Задължението по договора за предоставяне на поръчителство не било обвързано с договора за паричен заем. Това възнаграждение не представлявало пряк разход, свързан с кредита, доколкото същото се дължало, независимо дали отговорността на поръчителя е ангажирана при евентуално длъжниково неизпълнение, или не. Освен това чл. 11, ал. 1, т. 10 предвиждал, че ГПР се изчислява към момента на сключване на договора за кредит, към която дата на кредитора не би могло да бъде известно дали заемателят ще предостави обезпечение, кое точно, какъв

разход ще направи за него или ще избере да не предоставя обезпечение. Ето защо несъществуващи към деня на сключване на договора разходи и възнаграждение нямало как да бъде включена в ГПР. Ако някакви хипотетични разходи, изначално бивали включвани в ГПР, то този показател не би бил верен по отношение на заематели, които са изпълнили задължението си за предоставяне на обезпечение, чрез предоставяне на поръчители, на които не са дължат възнаграждения или да се обхванат възнагражденията на всяка банка в страната, която предоставя услугата по издаване на банкова гаранция. Договорът в чл. 2. т. 8 изрично посочва какви допускания са взети предвид при изчисляване на ГПР, с оглед на което имало пълна прозрачност по отношение на въпросния коефициент.

Посочва, че възнаграждението било уговорено като дължимо само при настъпване на визираното условие-само ако потребителят прибегне до тази възможност-обезпечаване на вземането чрез поръчител, който предоставя гаранционни сделки, а не е дължимо предварително, за да е известно към момента на сключване на договора за заем.

Знаейки изискванията на дружеството кредитодател, клиентът разполагал с възможността още със сключването на договора за заем да предостави обезпечение, да го направи и в тридневен срок след това, т.е. потребителят, преди да е обвързан от договор, разполагал с цялата необходима информация, за да вземе решение дали да сключи договор за кредит при тези условия, или не, съответно дали разполага с възможност да осигури необходимото обезпечение, както и кое от трите алтернативни обезпечения да предостави. Имал достатъчно време още със сключването на договора да предостави обезпечение, а ако сметнел, че не може да осигури такова, изобщо да не пристъпва към подписване на договора или да се откаже от него в законоустановения 14-дневен срок.

Излага, че заемотателят в настоящият случай е поел риск да отпусне необезпечен и само евентуално обезпечаем кредит, поради което не било възможно към деня на сключване на договора да включи в ГПР разходи за предоставяне на обезпечение, тъй като не съществувала яснота дали ще има обезпечение. Включването на задължението за заплащане на хипотетично възнаграждение и бъдещи несигурни разходи в калкулацията на ГПР не само не би дало на потребителя реална информация за кредита, но би го объркало и заблудило, тъй като, в случай че за него не се породи задължение по договора за предоставяне на поръчителство, то изчисления въз основа на нея размер на ГПР би бил нереален и не отговарящ на действителните условия по кредита

Възразява за неспазване на чл. 11, ал. 1, т. 11 от ЗПК. Договорът за паричен заем № 3619247 от 30.8.2019 г. бил сключен при фиксиран лихвен процент за целия срок на договора и за всички вземания по него, поради което изискването на чл. 11. ал. 1, т. 11 ЗПК за посочване на последователността на разпределение на вноските се явявало неприложимо и не се отразявало на

действителността на договора липсата на разбивка в погасителния план на всяка от погасителните вноски. В случая погасителния план към процесния договор съответствал на чл. 11. ал. 1. т. 11 ЗПК, съдържал информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски. Изискването за посочване отделно на главницата, лихвата и допълнителните разходи в рамките на отделна погасителна вноска било въведено с разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 12 ЗПК, относима към хипотеза, в която потребителят погаси предсрочно главницата по срочен договор за кредит и при която за него се поражда право да получи нов погасителен план, различна от настоящата. Хипотезата на чл. 11. ал. 1. т. 12 ЗПК не следвало да се смесва с тази, предвидена в т. 11, приложима в настоящия случай, която не предвиждала такова завишено по съдържание изискване към погасителния план.

С огледа на гореизложеното, иска от съда да постанови решение, с което да отхвърли изцяло като неоснователен и недоказан предявения иск.

Претендира разноски.

Съдът като взе предвид доводите и възраженията на страните и като прецени събраните доказателства, установи следното от фактическа и правна страна:

Не е спорно и от представените по делото доказателства се установява, че между Т.-М. К. и Изи Асет Мениджмънт АД е сключен Договор за паричен заем № 3619247/30.08.2019 г., по силата на който ищцата е усвоила сумата от 500,00 лв.. Същата е следвало да бъде издължена на дванадесет седмични вноски, всяка от които в размер на 43,78 лв., при годишен лихвен процент от 40 % и годишен процент на разходите 45,45 %.. Общо дължимата сума, която ищцата е следвало да върне е 525,36 лв.. В тази връзка съдът кредитира представения от ответника с отговора на исковата молба екземпляр от Договор за паричен заем № 3619247 от 30.08.2019 г. с посочените в него параметри, предвид че същият е двустранно подписан и от двете страни, за разлика от представения с исковата молба от ищцата препис, който не носи неин подпис.

По силата на чл. 4 от Договора в срок до три дни от сключването му кредитополучателят е следвало да представи на дружеството следните обезпечения: 1./ две физически лица-поръчители, всяко от които отговаря на следните изисквания: да представи служебна бележка от работодател за размер на трудовото възнаграждение, чийто нетен размер на осигурителния доход да е в размер на 1 000 лв., да работи по безсрочен трудов договор, да не е заемател или поръчител по друг договор за паричен заем, сключен с „Изи Асет“ Мениджмънт АД, да няма неплатени осигуровки за последните две години, да няма задължения към други банкови или финансови институции или ако има-кредитната му история в ЦКР и БНБ една година назад да е със статус „период на просрочие от 0 до 30 дни“; 2./ банкова гаранция с бенефициер-Заемодателят, за общо дължимата сума, със срок на валидност 30

дни след крайния срок на плащане на задълженията по настоящия договор; 3./ одобрено от Заемодателя Дружество-поръчител, което предоставя гаранционни сделки.

В изпълнение на тези договорености, ищцата е сключила на същата възмезден Договор за предоставяне на поръчителство № 3619247/30.08.2019 г. с ответника Файненшъл България ЕООД, като се е задължила за срока на ползване на кредита да заплаща възнаграждение на поръчителя в размер на 158,04 лева. Възнаграждението е следвало да бъде платено разсрочено на вноски, всяка от които в размер на 13,22 лв., дължими на падежа на плащане на погасителните вноски по Договора за паричен заем, сключен с Изи Асет Мениджмънт АД. По силата на чл. 3, ал. 2 от Договора за предоставяне на поръчителство, кредитодателят е овластен да приема вместо поръчителя изпълнение на задължението на кредитополучателя за заплащане на възнаграждението по него.

Между Изи Асет Мениджмънт АД и ответника Файненшъл България ЕООД е сключен Рамков договор за поръчителство от 10.07.2019 г., по силата на който Файненшъл България ЕООД се е задължил спрямо кредитора да отговаря солидарно с потребители, конкретизирани в Приложение № 1, за изпълнението на задълженията им по Договорите за паричен заем, сред които е посочен и договорът за паричен заем с ищцата.

От назначената по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че Т.-М. К. е изпълнила задължението си по сключения договор за кредит с Изи Асет Мениджмънт АД, като е издължила сума по него в размер на 525,36 лв., включваща главница и лихва, съгласно условията на договора. Изпълнила е и задължението си по сключения с ответника Договор за предоставяне на поръчителство да заплати на поръчителя възнаграждение в размер на 158,04 лв., която сума е превела по сметка на Изи Асет Мениджмънт АД, заедно с вноските по кредита.

Сключеният между ищцата и Изи Асет Мениджмънт АД Договор за паричен заем № 3619247/30.08.2019 г. е потребителски договор, страна по който е физическо лице, а усвоената сума не е предназначена за извършване на търговска или професионална дейност. Клаузите в договора за кредит не са индивидуално уговорени, доколкото са изготвени предварително от търговеца и ищцата не е имала възможност да влияе върху тяхното съдържание. Ето защо при преценка за действителността му следва да се прецени спазени ли са императивните изисквания на Закона за потребителския кредит и налице ли са неравноправни клаузи, за което съдът следи служебно.

Съгласно чл. 22 ЗПК договорът за потребителски кредит следва да отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1-9.

Настоящият състав на съда счита, че процесният договор за потребителски кредит нарушава разпоредби от ЗПК, поради което е недействителен.

Според т. 9 и т. 10 на чл. 11 от ЗПК договорът трябва да съдържа лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент, както и годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в приложение № 1 начин.

В договора е визиран годишен процент на разходите, като абсолютна процентна стойност – 45,45%. Не са посочени обаче взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение №1 начин, каквото е изискването на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК. Съобразно разпоредбата на чл.19, ал.1 ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредници за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Следователно в ГПР, който представлява вид оскъпяване на кредита, защото тук са включени всички разходи на кредитната институция по отпускане и управление на кредита, както и възнаградителната лихва, следва да бъдат описани, по ясен и разбираем начин, всички разходи, които трябва да заплати длъжникът. В договора обаче липсва конкретизация за начина, по който е формиран посочения ГПР, което води и до неяснота относно включените в него компоненти. В договора за кредит е посочено, че ГПР е 45,45 %, а възнаградителната лихва – 40,00 %, но от съдържанието му може да се направи извод за това по какъв начин е формиран ГПР и кои точно разходи се заплащат. Не става ясно на какво се дължи разликата между размера на ГПР и възнаградителната лихва, която е част от него. По този начин длъжникът е поставен в положение да не знае с каква точно сума е оскъпен кредита, която дължи на кредитора и не е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК изисква в договора да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но и изрично и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР, за да може последния да направи информиран и икономически обоснован избор дали да сключи договора за кредит. Поставянето на кредитополучателя в положение да тълкува клаузите в договора и да преценява дали тя създава задължение за допълнителна такса по кредита, невключена в ГПР, противоречи на изискването за яснота, въведено с чл. 11, ал.1, т.10 ЗПК. Неясното определяне на ГПР е самостоятелно основание за нищожност на договора, съгласно чл.22 ЗПК.

По отношение уговорените обезпечения по чл. 3 от договора и договорено възнаграждение от 158, 04 лв. за избран от кредитодателя поръчител по Договора за допълнителни услуги, съдът намира, че дължимата сума, следва

да бъде включена в годишния процент на разходите, тъй като това са възнаграждения по самия договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 19, ал. 1 ЗПП, но в случая това не е сторено. Със сключването на договора за поръчителство, кредиторът е предвидил възнаграждение за поръчителство, което по своята същност представлява разход, пряко свързан с договора за потребителски кредит. Невключването му в общите разходи по кредита от страна на кредитодателя представлява заобикаляне на забраната на чл. 19, ал. 2 от ЗПК.

Според приетото по делото заключение на съдебно – счетоводната експертиза, в посочения годишен процент на разходите е включена само договорната лихва, но не и възнаграждението за поръчителство. При включването му размерът на ГПР се променя от 45,45 % на 48,2069 %.. Макар размерът на ГПР да се явява в рамките на допустимия петкратен размер на законната лихва - 50 %, определен в чл. 19, ал. 4 от ЗПК, невключването на възнаграждението за поръчител в ГПР представлява заблуждаваща търговска практика, с която потребителят е подведен относно действителния размер на разходите по кредита. Възнаграждението за поръчител е предвидим общ разход, който обуславят сключването на договора при тези условия и е предварително заложен като разход в размера на погасителната вноски. По тези съображения тази клауза изисква размерът ѝ да се включи в общия размер на разходите и от там в ГПР по смисъла на договорката на страните, а невключването ѝ води до неправилно изчислен ГПР и от там до нищожност на целия договор, поради несъобразяване с нормата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Липсата на разбираема и недвусмислена информация в договора по см. на чл. 11, т. 10 ЗПК, е възможно да заблуди средния потребител относно цената и икономическите последици от сключването му, поради което договорът е недействителен.

На следващо място, съгласно чл. 11, ал.1, т.11 ЗПК, договорът за потребителски кредит следва да съдържа условията за издължаване, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми. Процесният договор съдържа информация за размера, броя, периодичността на плащане на погасителните вноски, но в същия не е посочена последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми. Самата информация е най - обща, не отговаря на изискването да е разбираема и недвусмислена и с нея не се конкретизира какво точно се включва в размера на месечната вноски като части от отделни вземания. Потребителят не е известен за начина на плащане. Посоченото се явява още едно самостоятелно основание за недействителност на договора.

В допълнение, дължимото възнаграждение за предоставяне на поръчителство представлява вземане, което се плаща заедно с вноските за главница и лихва, което по своята същност е скрита допълнителна печалба за кредитора. В случаите, в които търговецът създава предпоставки за

получаване на допълнителна парична облага във връзка с предоставения кредит, чрез договаряне на по-високо възнаграждение, независимо от начина на нейното наименуване, то тази облага представлява печалба за него и като такава следва да бъде калкулирана като елемент на договорната лихва. Предвид изложеното съдът счита, че процесното възнаграждение би следвало да бъде отразено при формирането на годишния лихвен процент (ГЛП) и при формирането на ГПР по договора за потребителски кредит. Ако това беше сторено, видно от заключението на вещното лице, прието без възражения от страните, годишният процент на разходите би бил друг. Както вече се посочи, посочването на по-нисък от действителния ГПР представлява невярна информация относно общите разходи по кредита и следва да се окачестви като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по смисъла на член 6, § 1 от Директива 2005/29/ЕО.

Неспазването на изискването в чл. 11, ал. 1, т. 9 и т. 10 от ЗПК е достатъчно, за да се приеме, че договорът за кредит е недействителен, на основание чл. 22 от ЗПК.

Нищожността на договора за кредит обуславя нищожност на сключения между ищцата и ответника Файненшъл България ЕООД договор за предоставяне на поръчителство, доколкото съгласно чл. 138, ал. 2 ЗЗД поръчителството може да се учреди за обезпечаване на действително възникнало задължение.

Освен това, съдът счита, че договорът за предоставяне на поръчителство е недействителен на самостоятелно основание, поради противоречие с добрите нрави.

Видно е, че с поставянето на практически неизпълними условия за предоставяне на обезпечение по кредита, длъжникът съзнателно е доведен до необходимостта да сключи възмезден договор за предоставяне на поръчителство. Изискването за предоставяне в тридневен срок на обезпечение на задължението от двама поръчители на постоянен трудов договор и с минимален осигурителен доход над 1 000 лева /за кредит с главница 500 лева/, предвид средното ниво на работната заплата в страната, или банкова гаранция, също е на практика неизпълнимо. При тези обстоятелства за ищцата единственият възможен начин да получи кредит, е сключването на договор за възмездно поръчителство. Срещу поетото от ответника задължение за поръчителство по процесния договор за потребителски кредит, се е задължила да заплати възнаграждение на поръчителя в размер на една трета от самия кредит, който е необосновано висок предвид стойността на самия заем и периода на издължаването му.

Защитата на потребителя като икономически по-слаб субект е принцип, проведен в редица правни норми на националното законодателство, както и в специалния Закон за защита на потребителите.

Съгласно постоянната практика на ВКС противоречие с добрите нрави е налице, когато сделката противоречи на общо установените нравствено

етични правила на морала, когато се нарушава правен принцип, който макар и да не е изрично формулиран законодателно, спазването му е проведено чрез създаване на други разпоредби, част от действащото право. Понятието "добри нрави" предполага известна еквивалентност на насрещните престации и при тяхното явно несъответствие се прави извод за нарушение, водещо до нищожност на сделката. Вярно е, че чл. 9 от ЗЗД предвижда свобода на договарянето, позволяваща на двете страни да направят конкретна преценка относно необходимостта от насрещните престации и тяхната взаимна еквивалентност, но тази свобода се рамкира от приложимите към правоотношението законови разпоредби и от "добрите нрави". Не може да се приеме, че водени от принципа на договорната свобода страните могат да нарушават добрите нрави. Нарушаването на императивно поставените корективи води до нищожност на сделката.

В случая кредитоискателят е икономически по-слабият субект на правоотношението, за когото липсва каквато и да било свобода да договаря условията, при които ответникът му предоставя поръчителство. Поръчителят по договора обаче разполага и със защитата на чл. 143, ал. 1 от ЗЗД, която му дава възможност да иска от длъжника главницата, лихвите и разноските, които е платил, както и законна лихва върху платените суми от датата на плащането. Видно е, че поетият от поръчителя риск при предоставянето на поръчителство е напълно покрит от предвидената законова защита, а размерът на уговореното възнаграждение за предоставянето на поръчителство, е абсолютно необоснован и несъответен на този риск.

Предвид констатираната от съда нищожност на договора за потребителски кредит и сключения за обезпечаване на вземането по него договор за предоставяне на поръчителство, платеното от ищцата възнаграждение за поръчителя Файненшъл България ЕООД се явява дадено без основание и като такова подлежи на връщане.

По тези съображения, предявеният иск за осъждане на ответника да върне на ищцата сумата от 158,04 лв. е основателен и следва да се уважи.

С оглед изхода на делото, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК ответникът дължи на ищцата разноски по делото за платената държавна такса в размер на 50,00 лв. и за процесуално представителство.

Съдът съобрази, че по делото Т.-М. И. К. е представляван от адв. М.-АК Пазарджик, като видно от представеното пълномощно, осъществяваното процесуално представителство е на основание безплатно предоставена правна помощ. В този случай разноски се дължат не по силата на сключения между страните договор, а на закона- чл.38, ал. 2 ЗА. Разноските следва да се присъдят в полза на адв. С.М., като размерът им да се определи по правилата на чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 09. 07. 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В случая същият възлиза на 300,00 лв., в който размер искането за присъждане на разноски следва да се уважи.

По изложените съображения, настоящият състав на Районен съд

Велинград:

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, Файненшъл България ЕООД, ЕИК: 202513690, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, ет. 2, ап. 40-60, да заплати на Т.-М. И. К., ЕГН ***** от гр. Велинград, ул. "Искра" № 21, сумата 158,04 лв. /сто петдесет и осем лв. и 04 ст./, представляваща получено без основание възнаграждение за предоставяне на поръчителство по Договор за предоставяне на поръчителство № 3619247 от 30.08.2019 г. към Договор за потребителски кредит № 3619247 от 30.08.2019 г.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, Файненшъл България ЕООД, ЕИК: 202513690, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, ет. 2, ап. 40-60, да заплати на Т.-М. И. К., ЕГН ***** от гр. Велинград, ул. "Искра" № 21 разноси по гр. д. 747/2021 г. на Районен съд Велинград в размер на 50,00 лв. /петдесет лева/.

ОСЪЖДА Файненшъл България ЕООД, ЕИК: 202513690, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, ет. 2, ап. 40-60, да заплати на адв. С.М. АК Пловдив, с адрес гр. Пловдив, бул. „Шести септември“ № 187, ет. 5, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 от ЗА, сумата в размер на 300,00 лв. /триста лева/, представляваща възнаграждение за процесуално представителство по гр. д. 747/2021 г. на Районен съд Велинград.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните, пред Окръжен съд Пазарджик.

Съдия при Районен съд – Велинград: _____